

Verdelingsproblemen zijn oplosbaar

Auteur(s):

Kuné, J.B.

Verbonden aan het Algemeen Burgelijk Pensioenfonds.

Verschenen in:

ESB, 83e jaargang, nr. 4144, pagina 233, 20 maart 1998

Rubriek:

Naschrift

Trefwoord(en):

pensioenen, vergrijzing

In mijn bijdrage ['Er is genoeg voor de ouderen van morgen'](#) heb ik na willen gaan of de vergrijzing zal leiden tot een daling van besparingen en investeringen, of zelfs tot een daling van het absolute niveau van de consumptie per hoofd. Dit blijkt niet het geval. Bij de realistische veronderstellingen van een toename van de arbeidsparticipatie met zo'n 10 tot 13% -punt in de komende decennia en een bestendige toename van de productie per werkende met 2% per jaar, zal er in het jaar 2020 een zodanig groot nationaal product worden voortgebracht dat de consumptie (per hoofd) van de ouderen met zo'n 100% kan toenemen ten opzichte van 1995, en dat der werkenden met 80%.

Natuurlijk vereist dit een herverdeling van werkenden naar ouderen, dat op meso- en micro-niveau zijn uitwerking zal krijgen. Wanneer zulks tot negatieve gedragsreacties leidt, kan dat de economische groei aantasten. In onze veronderstelling van een bestendige groei van de productie per werkende van 2% per jaar is begrepen, dat dergelijke problemen waarmee men op meso- en micro-niveau te maken zal krijgen, tamelijk voorspoedig worden opgelost. Iets minder vriendelijk zou men kunnen zeggen, dat we deze problemen hebben weggedefinieerd.

Uiteindelijk is de vraag dan, of bij de grote inspanning op het gebied van herverdeling tussen ouderen en (werkende) jongeren, deze groei van de productiviteit en arbeidsparticipatie realistisch is. Mijn antwoord is ja, maar het zal een forse inspanning vergen.

Zie ook de reactie: [Vergrijzing: de verdeling is het probleem](#) van H.A.A. Verbon.